

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Редактор: Даниленко П.О, Шкварко В. І.

Контакти: 04070, м. Київ, вул. Борисоглібська, 3, 5-й поверх

Комітет НААУ з питань цивільного права та процесу

Голова Комітету Простибоженко О. С.

Електронна пошта: o.prostybozhenko@mail.unba.org.ua

за 2024 рік

НОВЕЛИ (актуальні зміни) ЗАКОНОДАВСТВА

1. Закони та інші нормативно-правові акти

Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини» від 08.11.2023 №3450-IX

Дата прийняття: 08.11.2023

Набрання чинності: 30.01.2024

Цим Законом Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№40-44, ст. 356) такі зміни:

1) статтю 1221 викласти в такій редакції:

«Стаття 1221. Місце відкриття спадщини

1. Місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця.

2. Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна – місцезнаходження основної частини рухомого майна.

3. Якщо спадкодавець мав останнє місце проживання на території іноземної держави, місце відкриття спадщини визначається відповідно до Закону України "Про міжнародне приватне право";

2) у розділі "Прикінцеві та перехідні положення":

пункт 19 викласти в такій редакції:

«19. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №2102-IX, перебіг позовної давності, визначений цим Кодексом, зупиняється на строк дії такого стану";

доповнити пунктами 20 і 21 такого змісту:

«20. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №2102-IX, та протягом двох років з дня його припинення або скасування у випадку, якщо смерть фізичної особи зареєстрована пізніше ніж через один місяць з дня смерті такої особи або дня, з якого її оголошено померлою, строки, встановлені статтями 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1276, 1277, 1283, 1298 цього Кодексу, обчислюються з дня державної реєстрації смерті особи. При цьому часом відкриття спадщини вважається день смерті спадкодавця або день, з якого спадкодавця оголошено померлим, незалежно від часу державної реєстрації смерті.

Положення абзацу першого цього пункту застосовуються також до спадщини, яка відкрилася після введення воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №2102-IX, до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини", а також до спадщини, яка відкрилася до введення воєнного стану, строк для прийняття якої не сплив до його введення, за умови, що свідоцтво про право на спадщину не було видано жодному зі спадкоємців.

21. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року №2102-IX, та протягом шести місяців з дня його припинення або скасування у випадку, якщо місцем відкриття спадщини є населений пункт,

на території якого органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, територія, на якій ведуться активні бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія, щодо яких не визначено дату завершення бойових дій або тимчасової окупації, дату відновлення здійснення своїх повноважень органами державної влади у повному обсязі, заява про прийняття спадщини, заява про відмову від прийняття спадщини, заява про відмову від заповідального відказу, вимога кредитора спадкодавця до спадкоємців, заява про охорону спадкового майна, заява про згоду бути виконавцем заповіту після відкриття спадщини, інші заяви щодо спадщини, спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи подаються нотаріусу незалежно від місця відкриття спадщини.

У разі якщо місцем відкриття спадщини є населений пункт або території, зазначені в абзаці першому цього пункту, щодо яких не визначено дату завершення бойових дій або тимчасової окупації, дату відновлення здійснення органами влади своїх повноважень у повному обсязі, а також у разі заведення спадкової справи не за місцем відкриття спадщини до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини", вчинення нотаріальних та інших дій нотаріусом щодо спадщини та спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи здійснюється за місцем подання першої заяви. Якщо місцем подання першої заяви є населений пункт або території, зазначені в абзаці першому цього пункту, вчинення нотаріальних та інших дій нотаріусом щодо спадщини та спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи здійснюється за місцем подання першої заяви про видачу свідоцтва в населеному пункті або на території, що не зазначені в абзаці першому цього пункту.

Положення абзацу першого цього пункту в частині місця подання заяви, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні такого майна, або вимоги кредиторів застосовуються також до спадщини, місцем відкриття якої є населений пункт, розташований на тимчасово окупованій території України, протягом усього періоду тимчасової окупації такої території та шести місяців після завершення тимчасової окупації.

Положення абзаців першого та другого цього пункту застосовуються також до спадщини, яка відкрилася до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3450-20#Text>

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління» від 22.02.2024 №3587-IX

Дата прийняття: 22.02.2024

Набрання чинності: 08.03.2024

Законом внесено зміни до Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№40-44, ст. 356):

1) частину третю статті 92 викладено в такій редакції:

«3. Орган або особа, яка відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступає від її імені, а також яка є членом колегіального виконавчого органу юридичної особи, з моменту її вступу на посаду набуває обов'язків щодо такої юридичної особи, зокрема зобов'язана діяти виключно в інтересах юридичної особи, добросовісно і розумно, у межах повноважень, наданих статутом юридичної особи і законодавством, і у спосіб, який, на її добросовісне переконання, сприятиме досягненню мети діяльності юридичної особи, у тому числі уникаючи конфлікту інтересів. Члени наглядової ради або ради директорів юридичної особи мають такі самі обов'язки щодо відповідної юридичної особи та повинні діяти в інтересах цієї юридичної особи та всіх її власників (акціонерів, учасників).

У відносинах із третіми особами обмеження повноважень щодо представництва юридичної особи не має юридичної сили, крім випадків, якщо юридична особа доведе, що третя особа знала чи за всіма обставинами не могла не знати про такі обмеження»;

2) статтю 759 доповнено частиною третьою такого змісту:

«3. Особливості найму (оренди) державного і комунального майна встановлюються Законом України «Про оренду державного та комунального майна»;

3) частину другу статті 777 доповнено словами "крім випадків, якщо предметом договору найму (оренди) є державне або комунальне майно";

4) у частині другій статті 793 слова "за результатами електронного аукціону строком більше ніж на п'ять років" замінено словами "на строк більше п'яти років".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3587-20#Text>.

Закон України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» від 22.02.2024 №3585-ІХ

Дата прийняття: 22.02.2024

Набрання чинності: 27.04.2024

Цим Законом Верховна Рада України постановляє:

У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№40-44, ст. 356):

1) частину першу статті 194 викласти в такій редакції:

"1. Цінним папером є документ (електронний документ), що посвідчує майнові та інші права його власника, які виникають внаслідок вчинення одного чи кількох правочинів (емісії або видачі цінного папера), та має грошовий вираз";

2) статтю 196 виключити.

У Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436):

1) статтю 48 доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. У справах про відшкодування шкоди, завданої особі Головою, членом, працівником або залученим експертом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку під час виконання ними своїх повноважень, належним відповідачем є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку»;

2) частину другу статті 51 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Якщо до Голови, члена, працівника або залученого експерта Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку подано позов про відшкодування шкоди, завданої такими особами під час виконання ними своїх повноважень, суд до закінчення підготовчого провадження, а в разі розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження – до початку першого судового засідання, замінює первісного відповідача Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, не закриваючи провадження у справі";

3) статтю 56 доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. З метою захисту прав інформатора, встановлених Законом України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків", Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку за зверненням інформатора може звертатися до суду з позовом (заявою) в інтересах інформатора, брати участь у розгляді справ за такими позовами (заявами), а також на будь-якій стадії розгляду вступати у справу, провадження в якій відкрито за позовами (заявами) інформаторів, подавати апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими чи виключними обставинами, у тому числі у справі, провадження в якій відкрито за позовом (заявою) інформатора»;

4) у статті 150:

частину сьому викласти в такій редакції:

«7. Не допускається забезпечення позову шляхом зупинення дії рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів) Національного банку України, нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також встановлення для Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, їх посадових та службових осіб заборони або обов'язку вчиняти певні дії, обов'язку утримуватися від вчинення певних дій»;

абзац другий частини дванадцятої викласти в такій редакції:

"Не допускається забезпечення позову шляхом накладення арешту на кошти, що знаходяться в Національному банку України або інших банках, у тому числі іноземних, на рахунках, відкритих Центральному депозитарію цінних паперів та/або кліринговим установам для забезпечення здійснення грошових розрахунків, а також на рахунках, відкритих Центральному депозитарію цінних паперів для забезпечення виплати доходів за цінними паперами, при погашенні боргових цінних паперів чи при здійсненні емітентом інших корпоративних операцій, що передбачають виплату коштів";

5) частину другу статті 293 доповнити пунктом 12 такого змісту:

«12) розкриття професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках»;

6) розділ IV доповнити главою 14 такого змісту:

"Глава 14. Розгляд судом справ про розкриття інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках

Стаття 350⁹. Підсудність

1. Заява про розкриття особами, визначеними пунктами 1-3 частини першої статті 134 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо юридичної або фізичної особи у випадках, встановлених законом, подається до суду за місцезнаходженням особи, у розпорядженні якої знаходиться така інформація, а у разі якщо такою особою є нерезидент – за місцезнаходженням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 350¹⁰. Зміст заяви

1. У заяві до суду про розкриття інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо юридичної або фізичної особи повинно бути зазначено:

1) найменування суду, до якого подається заява;

2) ім'я (найменування) заявника та особи, щодо якої вимагається розкриття інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, їх місце проживання або місцезнаходження, а також ім'я представника заявника, якщо заява подається представником;

3) ім'я (найменування) та місце проживання або місцезнаходження особи, у розпорядженні якої знаходиться інформація, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, яку вимагається розкрити;

4) обґрунтування необхідності та обставини, за яких вимагається розкрити інформацію, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо особи, із зазначенням положень законів, які надають відповідні повноваження, та/або прав та інтересів, які порушено;

5) обсяг (межі розкриття) інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо особи та мету використання такої інформації.

Стаття 350¹¹. Розгляд справи

1. Справа про розкриття інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, розглядається у п'ятиденний строк з дня надходження заяви у закритому судовому засіданні з повідомленням заявника, особи, щодо якої вимагається розкриття такої інформації, та особи, в розпорядженні якої знаходиться така інформація, а в разі якщо справа розглядається з метою забезпечення охорони державних інтересів та національної безпеки – з повідомленням лише заявника.

2. Неявка в судові засідання без поважних причин заявника, особи, щодо якої вимагається розкриття інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, та/або особи, у розпорядженні якої знаходиться така інформація, чи представників зазначених осіб не перешкоджає розгляду справи, якщо суд не визнав участь такої особи (таких осіб) обов'язковою.

3. У разі якщо під час розгляду справи буде встановлено, що заява ґрунтується на спорі, який розглядається в порядку позовного провадження, суд залишає заяву без розгляду і роз'яснює заінтересованим особам, що вони мають право подати позов на загальних підставах.

Стаття 350¹². Рішення суду

1. У рішенні про розкриття особою, визначеною пунктами 1–3 частини першої статті 134 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо юридичної або фізичної особи зазначаються:

1) ім'я (найменування) одержувача інформації, його місце проживання або місцезнаходження чи ім'я представника одержувача, якщо інформація надається представником;

2) ім'я (найменування), місце проживання або місцезнаходження особи, щодо якої особа, у розпорядженні якої знаходиться інформація, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, має розкрити таку інформацію;

3) ім'я (найменування) та місце проживання або місцезнаходження особи, у розпорядженні якої знаходиться інформація щодо особи, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, яку необхідно розкрити;

4) обсяг (межі розкриття) інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, яка має бути надана особою, у розпорядженні якої знаходиться така інформація, її одержувачу, а також мета використання такої інформації.

2. У разі якщо під час судового розгляду буде встановлено, що заявник вимагає розкрити інформацію, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо юридичної або фізичної особи без підстав і повноважень, визначених законом, суд ухвалює рішення про відмову в задоволенні заяви.

3. Ухвалене судом рішення підлягає негайному виконанню. Копії рішення суд надсилає особі, у розпорядженні якої знаходиться інформація, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, яку необхідно розкрити, заявнику та особі, щодо якої розкривається така інформація.

Особа, щодо якої розкривається інформація, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, або заявник мають право у п'ятиденний строк оскаржити ухвалене судом рішення до апеляційного суду в установленому порядку. Оскарження рішення не зупиняє його виконання.";

7) частину першу статті 430 доповнити пунктом б¹ такого змісту:

"б¹) розкриття особою, визначеною пунктами 1–3 частини першої статті 134 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, щодо юридичної або фізичної особи".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3585-20#Text>

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків на автомобільному та міському електричному транспорті» від 05.06.2024 №3778-IX

Дата прийняття: 05.06.2024

Набрання чинності: 28.06.2024

Верховна Рада України внесла такі зміни до частини другої статті 910 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№40-44, ст. 356), зокрема викладено її в такій редакції:

«2. Укладення договору перевезення пасажирів та багажу підтверджується видачею відповідно квитка або електронного квитка та багажної квитанції, вимоги до яких встановлюються відповідно до законодавства».

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3778-20#Text>

Закон України «Про аграрні ноти» від 22.02.2024 №3586-IX

Дата прийняття: 22.02.2024

Набрання чинності: 01.01.2025

Законом вносяться зміни до статей Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№40-44, ст. 356):

а) частину першу статті 194 викладено в такій редакції:

«1. Цінний папір як об'єкт цивільних прав, форма існування якого встановлюється законом, посвідчує грошове або інше майнове право, визначає взаємовідносини емітента цінного папера (особи, яка видала цінний папір) та особи, яка має права на цінний папір, передбачає виконання зобов'язань за таким цінним папером, а також можливість передачі іншим особам прав на цінний папір та прав за цінним папером або обмеження такої можливості у випадках та порядку, передбачених законом»;

б) частину другу статті 196 виключено;

4) частину другу статті 81 Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436) доповнено абзацом третім такого змісту:

«У справах про невиконання боржником умов договору оренди, суборенди, емфітевзису, суперфіцію, якщо таке порушення може мати наслідком припинення права користування земельною ділянкою, що зазначена в аграрній ноті як місце вирощування, збирання, виробництва, переробки, зберігання та/або утримання майбутньої сільськогосподарської продукції, особа, яка передала в користування боржника за аграрною нотою таку земельну ділянку, повинна надати суду докази здійснення нею заходів досудового врегулювання спору, передбачених Законом України «Про аграрні ноти».

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>.

Закон України «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах» від 19.06.2024 №3831-IX

Дата прийняття: 19.06.2024

Набрання чинності: 19.07.2024

Законом внесено зміни до законодавчих актів України:

1. У [Цивільному процесуальному кодексі України \(Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436\)](#):

1) [пункти 1, 2, 3 і 5 частини шостої статті 19 викласти в такій редакції](#):

"1) справи, у яких ціна позову не перевищує тридцяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує вісімдесят розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

3) справи про стягнення аліментів, збільшення та зменшення їх розміру, припинення стягнення аліментів, оплату додаткових витрат на дитину, індексацію аліментів, зміну способу їх стягнення, якщо такі вимоги не пов'язані із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства);

5) справи про захист прав споживачів, ціна позову в яких не перевищує шістдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб";

2) ['частину п'яту статті 274 викласти в такій редакції](#):

"5. Суд відмовляє у розгляді справи за правилами спрощеного позовного провадження або постановляє ухвалу про розгляд справи за правилами загального позовного провадження, якщо після прийняття судом до розгляду заяви позивача належним чином подано зустрічний позов або позов третьої особи із самостійними вимогами, або за первинним позовом відбулося збільшення розміру позовних вимог або зміна предмета позову, і відповідна справа не може бути розглянута за правилами спрощеного позовного провадження.";

3) [пункт 1 частини шостої статті 279 викласти в такій редакції](#):

"1) предметом позову є стягнення грошової суми, розмір якої не перевищує тридцяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб";

4) [частину першу статті 369 викласти в такій редакції](#):

"1. Апеляційні скарги на рішення суду у справах з ціною позову менше тридцяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім тих, які не підлягають розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, розглядаються судом апеляційної інстанції без повідомлення учасників справи.".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3831-20#Text>.

Закон України «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій» від 20.08.2024 №3894-IX

Дата прийняття: 20.08.2024

Набрання чинності: 23.09.2024

Законом внесено зміни до:

1) [розділ XIII "Перехідні положення" Цивільного процесуального кодексу України \(Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436\) доповнити пунктом 2 такого змісту:](#)

"2. Цивільні справи про припинення діяльності релігійної організації, позови в яких були подані до набрання чинності Законом України "Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій" і розгляд яких у суді першої інстанції не завершений шляхом ухвалення відповідного рішення суду, продовжують розглядатися (завершуються) за правилами, що діяли до набрання чинності Законом України "Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій".

Розгляд апеляційних і касаційних скарг, а також інших заяв, передбачених цим Кодексом, у таких цивільних справах, які були подані до набрання чинності Законом України "Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій", продовжується і завершується за правилами, що діяли до набрання чинності Законом України "Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3894-20#n50>.

Закон України «Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків» від 19.09.2024 3983-IX

Дата прийняття: 19.09.2024

Набрання чинності: 19.10.2024

Законом внесено зміни до:

2) [Цивільного процесуального кодексу України \(Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436\):](#)

[статтю 5 доповнити частинами п'ятою і шостою такого змісту:](#)

"5. Єдиним способом захисту прав осіб, права та інтереси яких були порушені внаслідок продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків, на підставі протиправних (незаконних) рішень (індивідуальних актів) Міністерства фінансів України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, є відшкодування завданої шкоди у грошовій формі.

6. Визнання протиправними (незаконними) індивідуальних актів/рішень, передбачених частиною п'ятою цієї статті, не може бути підставою для застосування способів захисту у вигляді визнання недійсними, нечинними, протиправними та скасування будь-яких рішень, правочинів або інших дій/визнання протиправною бездіяльності, прийнятих, вчинених або допущених внаслідок продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків";

[частину другу статті 76 доповнити абзацом такого змісту:](#)

"Особливості визначення шкоди, завданої внаслідок продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків, на підставі протиправних (незаконних) рішень (індивідуальних актів) Міністерства фінансів України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, встановлюються Законом України "Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків";

[у статті 150:](#)

частину четверту доповнити абзацом такого змісту:

"Не допускається забезпечення позову шляхом накладення арешту на корпоративні права, капітал (у тому числі статутний капітал), акції та активи щодо банку, щодо якого розпочато і не завершено процедуру продажу пакета акцій відповідно до Закону України "Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків" (у тому числі з моменту прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про початок підготовки пакета акцій банку до продажу до моменту переходу права власності на такий пакет акцій до покупця за відповідним договором купівлі-продажу пакета акцій банку), у разі якщо провадження у відповідній справі відкрито за позовом (заявою) однієї та/або кількох осіб, що були акціонерами, власниками істотної участі та/або кінцевими бенефіціарними власниками такого банку до переходу акцій банку у власність держави (та/або їхніх представників/законних представників), а так само у разі, якщо з відповідною заявою про арешт зазначеного майна звертається одна та/або кілька осіб, що були акціонерами, власниками істотної участі та/або кінцевими бенефіціарними власниками такого банку до переходу акцій банку у власність держави (та/або їхні представники/законні представники).";

доповнити частиною п'ятнадцятою такого змісту:

"15. Не допускається забезпечення позову шляхом зупинення дії рішень (індивідуальних актів) Міністерства фінансів України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, прийнятих на виконання Закону України "Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків", а також встановлення для Міністерства фінансів України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, їхніх посадових та службових осіб / членів заборони або обов'язку вчиняти певні дії, обов'язку утримуватися від вчинення певних дій, що впливають з таких рішень (індивідуальних актів).".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3983-20#n263>

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі» від 20.11.2024 №4073-IX

Дата прийняття: 20.11.2024

Набрання чинності: 19.12.2024

Законом вносяться зміни до:

2. У [Цивільному процесуальному кодексі України \(Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436\)](#):

1) [пункт 5 частини четвертої статті 185 виключити](#);

2) [частину сьому статті 240 викласти в такій редакції](#):

"7. У справі про розірвання шлюбу суд може зупинити розгляд справи і призначити строк для примирення подружжя, який не може перевищувати шість місяців, крім випадків, передбачених частиною другою статті 111 Сімейного кодексу України.";

3) [пункт 4 частини першої статті 251 викласти в такій редакції](#):

"4) надання сторонам у справі про розірвання шлюбу строку для примирення подружжя, крім випадків, передбачених частиною другою статті 111 Сімейного кодексу України.".

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4073-20#n20>

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень» від 21.11.2024 №4094-IX

Дата прийняття: 21.11.2024

Набрання чинності: 19.12.2024

1. Законом внести зміни:

2. У [Цивільному процесуальному кодексі України \(Відомості Верховної Ради України, 2017 р., №48, ст. 436\)](#):

1) [частину першу статті 148 доповнити абзацом сьомим такого змісту:](#)

"Під час здійснення судового контролю за виконанням судового рішення суд може стягнути в дохід державного бюджету з відповідача, боржника чи їх керівників (якщо відповідач, боржник є юридичною особою) штраф у сумі від двадцяти до сорока розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.";

2) [частину першу статті 264 доповнити пунктом 7¹ такого змісту:](#)

"7¹) чи є підстави для здійснення судового контролю, передбаченого частинами п'ятою, шостою статті 453¹ цього Кодексу";

3) [частину сьому статті 265 доповнити пунктом 5¹ такого змісту:](#)

"5¹) здійснення судового контролю, передбаченого частинами п'ятою, шостою статті 453¹ цього Кодексу";

4) [частину першу статті 353 доповнити пунктами 42 і 43 такого змісту:](#)

"42) відмови у задоволенні заяви про зобов'язання боржника подати звіт про виконання судового рішення;

43) прийняття або відмови у прийнятті звіту боржника про виконання судового рішення.";

5) [частину першу статті 432 доповнити абзацом другим такого змісту:](#)

"Якщо судове рішення, на підставі якого видано виконавчий документ, чи рішення, яке підлягає виконанню, набрало законної сили, то відсутність матеріалів судової справи у зв'язку з їх витребуванням судом апеляційної або касаційної інстанції не перешкоджає розгляду заяви, передбаченої абзацом першим цієї частини, крім випадку зупинення виконання судового рішення судом касаційної інстанції або зупинення виконавчого провадження.";

6) у [статті 435:](#)

частину першу доповнити абзацом другим такого змісту:

"Якщо судове рішення, на підставі якого видано виконавчий документ, чи рішення, яке підлягає виконанню, набрало законної сили,

то відсутність матеріалів судової справи у зв'язку з їх витребуванням судом апеляційної або касаційної інстанції не перешкоджає розгляду заяви, передбаченої абзацом першим цієї частини, крім випадку зупинення виконання судового рішення судом касаційної інстанції або зупинення виконавчого провадження.";

у частині другій слово "десятиденний" замінити словом "двадцятиденний";

частину третю доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

«Невиконання боржником судового рішення про зобов'язання вчинити певні дії щодо майна стягувача або майна, присудженого на користь стягувача, протягом двох місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження за заявою стягувача є самостійною підставою для зміни способу і порядку виконання такого судового рішення шляхом стягнення з боржника суми вартості відповідного майна, крім випадків, коли стягувач перешкоджає провадженню виконавчих дій, вартість майна неможливо визначити або майно відповідно до закону не може оцінюватися.

Вартість майна визначається відповідно до вимог [Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні"](#).»;

7) [статтю 447 викласти в такій редакції:](#)

"Стаття 447. Судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах

1. Судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах здійснює суд, який розглянув справу як суд першої інстанції.

2. Суд може здійснювати судовий контроль за виконанням судового рішення у порядку, встановленому цим розділом.";

8) доповнити статтею 447¹ такого змісту:

"**Стаття 447¹.** Право на звернення із скаргою до суду

1. Сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права.";

9) [статтю 448 викласти в такій редакції:](#)

"**Стаття 448.** Подання скарги та прийняття її до розгляду

1. Скарга подається стороною виконавчого провадження до суду, який розглянув справу як суд першої інстанції.

2. Скарга подається в письмовій формі і підписується стороною виконавчого провадження, її представником або іншою особою, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи.

3. Скарга повинна містити:

1) найменування суду першої інстанції, до якого подається скарга;

2) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) (для фізичних осіб) особи, яка подає скаргу, її місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), поштовий індекс, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичних осіб, зареєстрованих за законодавством України), реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серію паспорта для фізичних осіб - громадян України, номери засобів зв'язку та електронної пошти (за наявності), відомості про наявність або відсутність електронного кабінету;

3) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) (для фізичних осіб) інших учасників справи, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), відомості про наявність або відсутність електронного кабінету;

4) ім'я (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця, рішення, дія чи бездіяльність яких оскаржуються;

5) ідентифікатор для повного доступу до інформації про виконавче провадження;

6) номер справи, в якій видано виконавчий документ, реквізити виконавчого документа;

7) дату, коли особа, яка подає скаргу, дізналася про порушення її прав внаслідок ухвалення оскаржуваних рішень, вчинення дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця;

8) зміст оскаржуваних рішень, дій чи бездіяльності та посилання на порушену норму закону;

9) викладення обставин, якими заявник обґрунтовує свої вимоги;

10) перелік документів та інших матеріалів, що додаються до скарги.

4. До скарги додаються:

1) довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо скарга подана представником і такі документи раніше не подавалися;

2) докази направлення копій скарги та доданих до неї матеріалів іншим учасникам справи з урахуванням положень статті 43 цього Кодексу.

5. Суд, встановивши, що скаргу подано без додержання вимог частин третьої та/або четвертої цієї статті, повертає її скаржнику без розгляду протягом чотирьох днів після її надходження до суду.

6. Про прийняття скарги до розгляду суд постановляє ухвалу та повідомляє відповідний орган державної виконавчої служби, приватного виконавця не пізніше наступного робочого дня після її прийняття до розгляду.

7. Якщо судове рішення, на підставі якого видано виконавчий документ, чи рішення, яке підлягає виконанню, набрало законної сили, то відсутність матеріалів судової справи у зв'язку з їх витребуванням судом апеляційної або касаційної інстанції не перешкоджає розгляду відповідної скарги, крім випадку зупинення виконання судового рішення судом касаційної інстанції або зупинення виконавчого провадження.";

10) [частину другу статті 449 викласти в такій редакції:](#)

"2. Пропущений для подання скарги строк може бути поновлено судом за наявності поважних причин його пропуску на підставі клопотання особи, яка подає скаргу, що має бути заявлено одночасно зі скаргою.

У разі подання скарги з пропуском строку і за відсутності поважних причин для його поновлення та клопотання особи, яка подає скаргу, така скарга залишається судом без розгляду.";

11) [частину першу статті 450 викласти в такій редакції:](#)

"1. Скарга розглядається у двадцятиденний строк з дня прийняття її до розгляду у судовому засіданні за участю стягувача, боржника і державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця, рішення, дія чи бездіяльність яких оскаржуються.

У виняткових випадках для належної підготовки справи для розгляду цей строк може бути продовжений не більше ніж на двадцять днів за вмотивованим клопотанням однієї зі сторін або з ініціативи суду.";

12) [частину другу статті 451 викласти в такій редакції:](#)

"2. У разі встановлення обґрунтованості скарги суд скасовує оскаржувані рішення та визнає оскаржувані дії чи бездіяльність неправомірними і зобов'язує державного виконавця або іншу посадову особу органу державної виконавчої служби, приватного виконавця усунути порушення (поновити порушене право заявника).";

13) [розділ VII доповнити статтями 453¹ – 453⁴ такого змісту:](#)

"Стаття 453¹. Заява про зобов'язання подати звіт про виконання судового рішення

1. Суд, який розглянув справу як суд першої інстанції, за письмовою заявою стягувача може зобов'язати боржника подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення в цивільних справах:

- 1) що виникають із трудових правовідносин;
- 2) що виникають із сімейних правовідносин;
- 3) щодо відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, чи шкоди, заподіяної внаслідок вчинення кримінального правопорушення;
- 4) щодо відшкодування шкоди, заподіяної особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду;
- 5) щодо відшкодування моральної шкоди;
- 6) щодо захисту прав споживачів;
- 7) щодо захисту честі, гідності та ділової репутації;
- 8) в інших спорах немайнового характеру.

2. Стягувач може звернутися до суду із заявою, передбаченою частиною першою цієї статті, в разі невиконання боржником судового рішення та за умови відкриття виконавчого провадження.

Якщо судові рішення набрало законної сили, то відсутність матеріалів судової справи у зв'язку з їх витребуванням судом апеляційної або касаційної інстанції не перешкоджає розгляду заяви, крім випадку зупинення виконання судового рішення судом касаційної інстанції або зупинення виконавчого провадження.

3. У заяві обов'язково зазначається ідентифікатор для повного доступу до інформації про виконавче провадження.

4. Якщо боржником, який не виконує судові рішення, є орган державної влади, орган місцевого самоврядування, суб'єкт господарювання державного або комунального сектору економіки, суд за письмовою заявою стягувача та за умови відкриття виконавчого провадження зобов'язує такого боржника подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення незалежно від характеру спору.

5. Якщо відповідачем є орган державної влади, орган місцевого самоврядування, суб'єкт господарювання державного або комунального сектору економіки, суд під час ухвалення рішення суду за письмовою заявою позивача може зобов'язати такого відповідача подати у встановлений судом строк звіт про виконання такого рішення незалежно від характеру спору.

Перебіг строку для подання звіту починається з дня набрання законної сили рішенням суду. Такий звіт розглядається за правилами статей 453³ і 453⁴ цього Кодексу.

Заява, передбачена абзацом першим цієї частини, може бути подана не пізніше завершення судових дебатів, а якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження – не пізніше тридцяти днів з дня відкриття провадження у справі.

6. Суд під час ухвалення рішення суду за власною ініціативою може зобов'язати відповідача подати у встановлений судом строк звіт про виконання такого рішення незалежно від характеру спору, якщо суд допускає негайне виконання рішення суду. Такий звіт розглядається за правилами статей 453³ і 453⁴ цього Кодексу.

Стаття 453². Розгляд заяви про зобов'язання подати звіт про виконання судового рішення

1. Суд розглядає заяву про зобов'язання боржника подати звіт про виконання судового рішення (крім заяви, передбаченої частиною п'ятою статті 453¹ цього Кодексу) протягом десяти днів з дня її надходження в порядку письмового провадження, а за ініціативою суду чи клопотанням заявника – у судовому засіданні за правилами статті 450 цього Кодексу.

2. За наслідками розгляду заяви суд постановляє ухвалу про її задоволення або відмову у задоволенні та зобов'язання боржника подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

3. Встановлений судом строк для подання звіту про виконання судового рішення має бути достатнім для його підготовки. Достатнім є строк, який становить не менше десяти календарних днів з дня отримання боржником відповідної ухвали та не перевищує трьох місяців.

4. Суд може зобов'язати подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення особисто керівника боржника, якщо боржник є юридичною особою.

5. Ухвалу суду про відмову у задоволенні заяви може бути оскаржено в апеляційному порядку до суду апеляційної інстанції. Постанова суду апеляційної інстанції за результатами перегляду ухвали є остаточною і оскарженню не підлягає.

6. Ухвала суду про задоволення заяви та зобов'язання боржника подати звіт про виконання судового рішення є остаточною і оскарженню не підлягає. Заперечення на таку ухвалу включаються до апеляційної скарги на судові рішення, передбачене частиною першою статті 453⁴ цього Кодексу.

Стаття 453³. Розгляд звіту про виконання судового рішення

1. Суд розглядає звіт про виконання судового рішення протягом десяти днів з дня його надходження в порядку письмового провадження, а за ініціативою суду чи клопотанням сторін – у судовому засіданні за правилами статті 450 цього Кодексу.

2. Звіт боржника про виконання судового рішення має містити:

1) найменування суду, до якого подається звіт;

2) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) (для фізичних осіб) особи, яка подає звіт, її місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), поштовий індекс, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичних осіб, зареєстрованих за законодавством України), реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серію паспорта для фізичних осіб – громадян України, номери засобів зв'язку та електронної пошти (за наявності), відомості про наявність або відсутність електронного кабінету;

3) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) (для фізичних осіб) інших учасників справи, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб);

4) номер справи, в межах якої ухвалено відповідне судові рішення;

5) відомості про виконання боржником судового рішення, строк, порядок та спосіб його виконання;

6) у разі невиконання судового рішення: орієнтовні строки виконання такого рішення та їх обґрунтування; відомості про те, чи існують обставини, які ускладнюють виконання судового рішення боржником, які заходи вжито та вживаються боржником для їх усунення;

7) перелік документів та інших матеріалів, що додаються до звіту та підтверджують обставини, зазначені у ньому.

3. До звіту додаються:

1) довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо звіт поданий представником і такі документи раніше не подавалися;

2) докази направлення копій звіту та доданих до нього матеріалів іншим учасникам справи з урахуванням положень статті 43 цього Кодексу.

Стаття 453⁴. Рішення за наслідками розгляду звіту про виконання судового рішення

1. За наслідками розгляду звіту боржника суд постановляє ухвалу про прийняття або відмову у прийнятті звіту, яку може бути оскаржено в апеляційному порядку за правилами частини п'ятої статті 453² цього Кодексу.

Оскарження ухвали не зупиняє її виконання.

2. Суд відмовляє у прийнятті звіту, якщо боржником не наведено обґрунтовані обставини, які ускладнюють виконання судового рішення, або заходи, які вживаються боржником для виконання судового рішення, на переконання суду, є недостатніми для своєчасного та повного виконання судового рішення.

Суд також відмовляє у прийнятті звіту, якщо звіт подано без додержання вимог частин другої та/або третьої статті 453³ цього Кодексу.

3. У разі постановлення ухвали про відмову у прийнятті звіту суд застосовує до боржника захід процесуального примусу у виді штрафу, а також додатково може встановити новий строк для подання звіту відповідно до частини третьої статті 453² цього Кодексу або за власною ініціативою розглянути питання про зміну способу і порядку виконання судового рішення.

4. Суд застосовує до боржника захід процесуального примусу у виді штрафу за правилами статті 148 цього Кодексу.

Якщо боржником є юридична особа та суд зобов'язав подати звіт про виконання судового рішення особисто керівника боржника, захід процесуального примусу у виді штрафу застосовується до такого керівника.

5. Суд розглядає питання про зміну способу і порядку виконання судового рішення за правилами статті 435 цього Кодексу.

6. У разі неподання звіту у строк, встановлений судом, або у разі подання звіту з порушенням такого строку та за відсутності поважних причин, які унеможливили його вчасне подання, суд встановлює новий строк для подання звіту відповідно до частини третьої статті 453-2 цього Кодексу, а також застосовує до такого боржника захід процесуального примусу у виді штрафу.

7. Якщо суд прийняв звіт про виконання судового рішення, але боржником судове рішення виконано не в повному обсязі, суд одночасно встановлює новий строк для подання звіту відповідно до частини третьої статті 453² цього Кодексу."

Текст закону за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4094-20#n105>.

